

САДРЖАЈ

УВОД	23
I ПОЈАМ ЗАСНИВАЊА РАДНОГ ОДНОСА – САДРЖИНА И ПРЕИСПИТИВАЊЕ У СВЕТЛУ ГАРАНТИЈА ЉУДСКИХ ПРАВА И ОСНОВНИХ СЛОБОДА.....	35
1. Појам радног односа	35
1.1. Радни однос као предмет радног права.....	35
1.2. Битни елементи појма радни однос	40
1.2.1. Добровољност	40
1.2.2. Плаћеност	43
1.2.3. Лично извршавање престације рада	46
1.2.4. Правна субординација.....	49
1.2.4.1. Општа разматрања.....	49
1.2.4.2. Садржина субординације.....	53
1.2.4.3. Интегрисаност радника у организовани радни процес као индиција субординације.....	58
1.3. Разграничење радног односа од других облика рада.....	61
1.3.1. Разликовање подређеног и независног рада	61
1.3.1.1. Традиционално и ново схватање бинарне поделе рада.....	61
1.3.1.2. Тест самосталности предузетника.....	66
1.3.2. Привидни независни рад	70
1.3.2.1. Појам привидног независног рада и начело чињеничног првенства	70
1.3.2.2. Заштита радника на основу општих правних начела	76
1.3.3. Рад економски зависних samozапослених лица.....	83
1.4. Нове форме рада: између субординације и аутономије	90
1.4.1. Општа разматрања	90
1.4.2. Повремени рад.....	94
1.4.3. Рад на основу ваучера	99
1.4.4. Дељење радника, послова и пословног простора... ..	101
1.4.5. Рад посредством онлајн платформи и други облици рада уз подршку информационо-комуникационих технологија	104

1.4.5.1. Општа разматрања	104
1.4.5.2. Правна природа радног ангажовања платформских радника	107
2. Заснивање радног односа као тачка преламања различитих интересâ послодаваца, радника и државе	114
3. Заснивање радног односа као вид остваривања права на рад	121
3.1. Уводна разматрања	121
3.2. Развој признавања и уставне гаранције права на рад (и дужности рада)	123
3.3. Садржина права на рад у универзалним међународним правним инструментима	134
3.4. Садржина права на рад у европским стандардима	139
3.5. Битни елементи нормативне садржине права на рад	144
3.5.1. Право да се зарађује за живот на основу сопственог рада	144
3.5.2. Право на заштиту од незаконитог престанка радног односа	149
3.5.3. Право на материјално обезбеђење у случају невољне и нескривљене незапослености	153
4. Заснивање радног односа као место сусрета слободе рада и слободе предузетништва	158
4.1. Појам и садржина слободе рада	158
4.1.1. Слобода избора занимања и запослења	158
4.1.1.1. Слобода избора занимања	158
4.1.1.2. Слобода избора врсте радног ангажовања	162
4.1.1.3. Слобода да се не ради и правне последице њеног уживања	164
4.1.1.3.1. Негативан вид слободе рада	164
4.1.1.3.1.1. Садржина негативног вида слободе рада	164
4.1.1.3.1.2. „Слобода од рада” – нова концепција хумане економије	166
4.1.1.3.2. Социјалноправне последице уживања негативног вида слободе рада	168
4.1.1.3.2.1. Обавезе корисника доприносних социјалних престација везане за радно ангажовање и стандард подесног/одговарајућег посла	168
4.1.1.3.2.2. Обавезе корисника недоприносних социјалних престација и стандард опште прихватљивог рада (<i>workfare</i>)	177

4.1.1.4. Право запосленог да иницира престанак радног односа	184
4.1.1.4.1. Право запосленог да упути предлог за закључење споразума о престанку радног односа.	184
4.1.1.4.2. Забрана трајног (доживотног) радног ангажовања.	186
4.1.1.4.3. Право запосленог на отказ уговора о раду	190
4.1.1.5. Право запосленог да одбије рад за послодавца следбеника.	193
4.1.2. Забрана принудног рада	196
4.1.2.1. Развој уређивања забране принудног рада	196
4.1.2.2. Садржина појма принудни рад.	199
4.1.2.2.1. Изостанак добровољног пристанка за рад	199
4.1.2.2.2. Претња казном	201
4.1.2.3. Разграничење принудног рада од ропског положаја и (модерног) ропства.	204
4.1.2.4. Изузеци од забране принудног рада	207
4.1.2.4.1. Општа разматрања	207
4.1.2.4.2. Рад затвореника	211
4.1.2.4.2.1. Развој концепције рада затвореника	211
4.1.2.4.2.2. Границе обавезног рада затвореника	216
4.1.3. Доступност послова под једнаким условима.	224
4.2. Послодавчева слобода избора сарадника	225
4.2.1. Слобода избора и запошљавања сарадника као рефлексивна слобода предузетништва.	225
4.2.2. Границе слободe избора и запошљавања сарадника.	228
4.2.2.1. Обавеза запошљавања, односно давања предности при запошљавању одређеним категоријама радника	228
4.2.2.1.1. Општи осврт на посебне мере у корист припадника угрожених и осетљивих група радника	228
4.2.2.1.2. Обавеза запошљавања особа с инвалидитетом	234
4.2.2.1.2.1. Појам инвалидитета	234
4.2.2.1.2.2. Потреба особа с инвалидитетом за посебном радноправном заштитом.	241
4.2.2.1.2.3. Квоте за запошљавање особа с инвалидитетом.	244

4.2.2.1.3. Обавеза запошљавања и приоритетно запошљавање бораца, војних инвалида и чланова њихових породица	249
4.2.2.1.3.1. Потреба бораца, војних инвалида и чланова њихових породица за посебном заштитом	249
4.2.2.1.3.2. Квоте за запошљавање и предност при запошљавању војних инвалида, бораца и чланова њихових породица	252
4.2.2.1.4. Предност при поновном запошљавању одређених категорија радника.	256
4.2.2.1.4.1. Предност при запошљавању радника који су отпуштени као вишак	256
4.2.2.1.4.2. Предност при запошљавању запослених који раде с непуним радним временом.	259
4.2.2.1.4.3. Предност при запошљавању запослених који раде на одређено време	263
4.2.2.1.5. Посебне мере у корист кандидата за запослење слабије заступљеног пола	264
4.2.2.1.5.1. Општа разматрања	264
4.2.2.1.5.2. Пример давања предности при запошљавању кандидата слабије заступљеног пола у области високог образовања.	270
4.2.2.1.6. Други случајеви обавезе запошљавања и давања предности при запошљавању одређеним категоријама радника.	276
4.2.2.2. Забрана, односно ограничење запошљавања радника као мера штедње у јавном сектору	284
5. Неравноправност (преговарачких моћи) учесника у поступку заснивања радног односа	288
6. Заснивање радног односа и ризик радне експлоатације	294
6.1. Кршење радних права као издаја концепције достојанственог рада.	294
6.2. Радна експлоатација – одређење појма и идеја о континууму искоришћавања туђег рада	297
6.3. Угроженост осетљивих категорија радника ризиком радне експлоатације.	302
6.4. Радна експлоатација као циљ трговине људима	309
II ЗАПОШЉАВАЊЕ, ЗАПОСЛЕНОСТ И ЗАПОШЉИВОСТ – КЉУЧНИ РАДНОПРАВНИ АСПЕКТИ.	315

1. Радноправни аспекти запошљавања	315
1.1. Уже и шире значење појма запошљавање	315
1.2. Послови запошљавања	318
1.2.1. Општа разматрања и врсте послова запошљавања	318
1.2.2. Активација тржишта рада и послови запошљавања	324
1.3. Носиоци послова запошљавања.	327
1.3.1. Уводна напомена	327
1.3.2. Јавна служба за запошљавање	329
1.3.2.1. Појам и развој	329
1.3.2.2. Организација и циљеви	334
1.3.3. Приватне агенције за запошљавање.	337
1.3.3.1. Појам приватних агенција за запошљавање . . .	337
1.3.3.2. Врсте приватних агенција за запошљавање . . .	339
1.3.3.2.1. Агенције за посредовање у запошљавању . . .	339
1.3.3.2.2. Агенције за привремено запошљавање . . .	342
1.3.3.2.3. Резидуална врста приватних агенција за запошљавање	349
1.3.3.3. Модели оснивања и рада приватних агенција за запошљавање	350
1.3.3.3.1. Модел забране/рестрикција	350
1.3.3.3.2. Модел лиценцирања	354
1.3.3.3.3. Модел регистрације.	358
1.4.4. Синдикати као носиоци послова регрутовања радника	359
1.4. Међународни и европски стандарди од значаја за запошљавање	363
1.4.1. Универзални стандарди о политици запошљавања и борби против незапослености.	363
1.4.1.1. Уводна разматрања.	363
1.4.1.2. Стандарди о носиоцима послова запошљавања – од јавног монопола до признавања легитимитета приватним агенцијама.	366
1.4.1.3. Стандарди од значаја за политику запошљавања	371
1.4.1.4. Стандарди о стручној обуци и професионалној оријентацији	374
1.4.2. Стандарди Савета Европе	376
1.4.3. Акти Европске уније од значаја за област запошљавања	377
1.4.3.1. Стратешки оквир од значаја за област запошљавања	377

1.4.3.2. Пружање услуга у области запошљавања	382
1.4.3.3. Сузбијање рада „на црно”	387
1.4.4. Аутономни извори права	389
1.4.4.1. Међународни оквирни споразуми и кодекси корпоративног управљања и друштвене одговорности	389
1.4.4.2. Кодекси и начела рада приватних агенција за запошљавање	395
1.4.4.3. Начела и кодекси добре праксе у запошљавању миграната	396
2. Запосленост	400
3. Запошљивост	404
3.1. Развој и садржина концепције запошљивости	404
3.2. Запошљивост као синоним за флексибилност рада	412
3.3. Запошљивост као замена за сигурност посла	416
III ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА	421
1. Уводна разматрања	421
2. Постојање субјеката способних за заснивање радног односа	422
2.1. Послодавац	422
2.1.1. Одређење појма послодавац (унитарна концепција)	422
2.1.2. Врсте послодаваца	426
2.1.2.1. Приватноправни субјекти као послодавци	426
2.1.2.2. Држава, јединице територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе као послодавци	428
2.1.3. Подела послодавачких овлашћења, обавеза, дужности и одговорности између више лица	434
2.1.3.1. „Комерцијализација” и „екстернализација” рада: проблем триангуларних односа који се успостављају поводом рада за другог	434
2.1.3.2. Функционална концепција послодавца	438
2.2. Радник	444
2.2.1. Појам радник – одређење и разграничење од појма запослени	444
2.2.2. Тражилац запослења	457
2.2.2.1. Лице које први пут ступа на тржиште рада	457
2.2.2.1.1. Општа разматрања	457
2.2.2.1.2. Проблем незапослености младих	458
2.2.2.1.3. Прелазак младих из света образовања у свет рада	467

2.2.2.1.4. Плурализам основа радног ангажовања младих и ризици несигурности и радне експлоатације	470
2.2.2.2. Лице које је невољно остало без посла ..	482
2.2.2.3. Запослени као тражилац запослења.	483
2.2.3. Незапослено лице	485
2.2.3.1. Шире и уже значење појма незапослено лице.	485
2.2.3.2. Незапосленост као социјални ризик	486
3. Постојање слободног посла	489
3.1. Појам посла – одређење и однос с појмовима радно место и радни задаци	489
3.2. Начело правне предвиђености послова	492
3.3. Опис посла.	499
3.3.1. Општа разматрања	499
3.3.2. Класификација и вредновање послова и ризик полно засноване дискриминације.	500
4. Спровођење поступка заснивања радног односа	505
5. Постојање ваљаног споразума послодавца и радника	513
5.1. Споразум у општем режиму радних односа.	513
5.2. Сусрет воља у посебним режимима радних односа и правна природа решења старешине надлежног државног органа	521
6. Допуштеност предмета и циља акта заснивања радног односа ...	524
IV УСЛОВИ И СМЕТЊЕ ЗА ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА.	529
1. Појам, смисао и типологизовање услова за заснивање радног односа.	529
2. Општи услов(и) за заснивање радног односа.	531
2.1. Одређење појма општи услови за заснивање радног односа	531
2.2. Врсте општих услова за заснивање радног односа.	533
2.3. Општа радна способност: минимални узраст као услов за заснивање радног односа	535
2.3.1. Потреба малолетника за посебном радноправном заштитом	535
2.3.2. „Легислативна историја” утврђивања минималног узраста за запошљавање на универзалном нивоу ..	540

2.3.2.1. Општа правила	540
2.3.2.2. Секторска правила Међународне организације рада	544
2.3.3. Важећи стандарди Међународне организације рада	546
2.3.3.1. Општи стандард о минималном узрасту за радно ангажовање	546
2.3.3.2. Посебна правила за опасне послове	549
2.3.3.3. Посебна правила за лаке послове	551
2.3.4. Стандарди Савета Европе од значаја за утврђивање минималног узраста за заснивање радног односа	553
2.3.5. Стандарди ЕУ од значаја за утврђивање минималног узраста за заснивање радног односа	555
2.3.6. (Не) усклађеност домаћег законодавства и праксе с универзалним и европским стандардима о запошљавању малолетника	557
2.3.6.1. Минимални узраст за заснивање радног односа	557
2.3.6.2. Посебна заштита радника који су на обавезном школовању	560
2.3.6.3. Рад ученика у оквиру званичних образованих програма	561
2.3.6.4. Заштита малолетника који раде ван радног односа	562
3. Посебни услови за заснивање радног односа	564
3.1. Појам посебних услова за заснивање радног односа	564
3.2. Овлашћење за утврђивање посебних услова – садржина и границе	568
3.3. Проблем типологизовања посебних услова за заснивање радног односа	570
3.4. Услови који се тичу професионалних својстава радника	572
3.4.1. Компетенције и квалификације	572
3.4.1.1. Однос између образовања и рада	572
3.4.1.2. Стручна спрема и положен стручни испит	574
3.4.1.3. Квалификације и њихови (национални и европски) оквири	577
3.4.1.4. Професионално признавање страних школских исправа	581
3.4.2. Вештине (основне и суптилне)	586
3.4.3. Радно искуство	588

3.4.4. Научна изврсност	593
3.4.5. Социјалне компетенције	599
3.5. Услови који се тичу личних својстава радника	601
3.5.1. Забрана дискриминације и (не)допуштеност утврђивања личног својства за посебан услов за заснивање радног односа	601
3.5.2. Здравствена способност као посебан услов.	607
3.5.2.1. Циљеви утврђивања и процена испуњености услова који се тичу здравствених својстава радника	607
3.5.2.2. Зараженост вирусом <i>HIV</i>	611
3.5.2.3. Обољевање од заразне болести <i>COVID-19</i> и вакцинација против коронавируса <i>SARS-COV-2</i>	616
3.5.2.4. Здравствено стање као посредно утврђен услов за заснивање радног односа с радником мигрантом	620
3.5.3. Године живота као посебан услов.	621
3.5.3.1. Прописивање доње и/или горње старосне границе за заснивање радног односа – легитимни циљеви и ограничења.	621
3.5.3.2. Прописивање старосне границе за закључивање флексибилних уговора о раду.	631
3.5.3.3. Други посебни услови за заснивање радног односа и ризик старосне дискриминације	635
3.5.4. Пол као посебан услов.	636
3.5.4.1. Пол као стварни и одлучујући услов за успешно обављање посла	636
3.5.4.1.1. Разлози аутентичности.	636
3.5.4.1.2. Разлози пристојности и приватности (друштвена очекивања)	638
3.5.4.1.3. Разлози безбедности	639
3.5.4.2. Посебна радноправна заштита жена и ризик „бенигне” дискриминације	641
3.5.4.3. Статистички стереотипи	646
3.5.5. Вероисповест као посебан услов.	650
3.5.5.1. Вероисповест као прави и одлучујући захтев за извршавање радних задатака.	650
3.5.5.2. Вероисповест као услов за радно ангажовање код послодавца чија је делатност заснована на вери	658
3.5.6. Моралне особине и политичко опредељење („подобност”) као посебан услов.	663

3.	Сметње за заснивање радног односа	669
3.1.	Појам и циљеви сметњи за заснивање радног односа	669
3.2.	Правна одређеност сметњи за заснивање радног односа	673
3.3.	Дејство сметњи за заснивање радног односа	676
3.4.	Проблем типологизовања сметњи за заснивање радног односа	680
3.5.	Два примера сметњи за заснивање радног односа	683
V	НАЧИНИ И ПОСТУПАК ЗАСНИВАЊА РАДНОГ ОДНОСА ..	691
1.	Начини заснивања радног односа	691
1.1.	Неформално регрутовање радника и неформално тражење посла	691
1.2.	Заснивање радног односа уз учешће носилаца послова запошљавања	694
1.3.	Запошљавање на интерном и на отвореном тржишту рада	696
1.4.	Начини заснивања радног односа с особама с инвалидитетом	699
1.4.1.	Запошљавање на отвореном тржишту vs. заштићено/подржано запошљавање	699
1.4.2.	Запошљавање особа с инвалидитетом на отвореном тржишту, уз прилагођавање радног места њиховим потребама	702
1.4.2.1.	Циљеви и садржај обавезе разумног прилагођавања	702
1.4.2.2.	Границе обавезе прилагођавања – стандард разумног прилагођавања	707
2.	Фазе поступка заснивања радног односа	711
2.1.	Утврђивање потребе за заснивањем радног односа и доношење одлуке о попуњавању слободног посла	711
2.2.	Пријављивање и јавно оглашавање слободних послова	714
2.2.1.	Јавно објављивање потребе за запошљавањем радника	714
2.2.1.1.	Јавно оглашавање послова – од основног начела радног права до нередовно коришћене могућности	714
2.2.1.2.	Садржина, правна природа, исправка, опозив и понављање огласа/конкурса	718
2.2.2.	Пријављивање потребе за запошљавањем	722
2.3.	Подношење пријаве на оглас/конкурс	723

2.3.1. Обележја пријаве на оглас/конкурс и правни положај њеног подносиоца	723
2.3.2. Подношење доказа о испуњености условâ за заснивање радног односа	726
2.4. Претходна провера радних способности кандидатâ за запослење	732
2.4.1. Појам и правне последице претходне провере радних способности	732
2.4.2. Методи за претходну проверу радних способности	736
2.4.2.1. Избор метода и предуслови њихове ваљаности	736
2.4.2.2. Тестови физичке способности	738
2.4.2.3. Психолошки тестови	742
2.4.2.4. Неконвенционални методи за проверу способности учесникâ у огласу/конкурсу	750
2.5. Одлучивање о пријавама на оглас/конкурс	751
2.6. Закључење уговора о раду	756
2.6.1. Појам, функције и обележја уговора о раду	756
2.6.2. Садржина уговора о раду	761
2.6.2.1. Економска моћ послодавца и законско регулисање садржине уговора као чиниоци ограничења слободе уговарања	761
2.6.2.2. Обавезна минимална садржина уговора о раду	764
2.6.3. Форма уговора о раду	771
2.6.3.1. Упоредноправни преглед: уговор о раду као (не)формални уговор	771
2.6.3.2. Форма уговора о раду (и радном ангажовању) у домаћем праву	776
2.6.3.3. Фактички рад у случају недостатка форме	780
2.6.4. Регистрација и сертификација уговора о раду	783
2.7. Ступање на рад	787
2.7.1. Концепције ступања на рад	787
2.7.2. Правне последице ступања запосленог на рад	795
3. Фактички рад без (правноваљаног) акта заснивања радног односа	798
3.1. Појам и правне последице фактичког рада	798
3.2. Фактички рад као један од облика рада „на црно”	804
VI НЕКИ СЛУЧАЈЕВИ АУТОРИЗОВАНОГ ЗАСНИВАЊА РАДНОГ ОДНОСА	811
1. Ауторизовано заснивање радног односа с малолетником	811

1.1. Пословна и радна способност малолетника и заштита његовог најбољег интереса у свету рада	811
1.2. Ауторизација запошљавања малолетникâ у страним правима	815
1.3. Ауторизовано заснивање радног односа с малолетником у домаћем праву	818
2. Ауторизовано заснивање радног односа са странцем	821
2.1. Ризик дискриминације (страних и домаћих) радника на основу држављанства	821
2.2. Међународни стандарди од значаја за запошљавање странаца	826
2.2.1. Универзални стандарди	826
2.2.1.1. Стандарди Међународне организације рада	826
2.2.1.2. Акти Организације уједињених нација	830
2.2.2. Стандарди Савета Европе	836
2.2.3. Право Европских заједница, односно ЕУ	839
2.2.3.1. Запошљавање радника миграната у државама чланицама ЕУ: два миграциона правна оквира	839
2.2.3.2. Упућивање радникâ на привремени рад у другу државу чланицу ЕУ	843
2.3. Запошљавање странаца у страним правним системима – општа претпоставка, специјални услови и ограничења	847
2.3.1. Општа претпоставка за запошљавање странца	847
2.3.2. Специјални услови за заснивање радног односа са странцем	848
2.3.2.1. Циљеви утврђивања специјалних услова за заснивање радног односа са странцем	848
2.3.2.2. Режим двоструких дозвола	852
2.3.2.2.1. Одобрење за боравак	852
2.3.2.2.2. Дозвола за рад	855
2.3.2.3. Јединствена дозвола за боравак и рад	861
2.3.2.4. Овлашћење за запошљавање странаца	865
2.3.3. Дужност обавештавања странаца о условима рада и контрола њихових уговора о раду	867
2.3.4. Квоте и друге мере за ограничавање запошљавања странаца	870
2.3.5. Забрана запошљавања странаца	879
2.3.6. Радно ангажовање субјеката нерегуларних миграција	884

2.3.6.1. Субјекти нерегуларних миграција – појам и термилошка појашњења	884
2.3.6.2. Међународни стандарди од значаја за радно ангажовање субјеката нерегуларних миграција.	886
2.3.6.3. Правне последице радног ангажовања субјеката нерегуларних миграција	894
2.3.6.4. Кажњавање послодаваца субјеката нерегуларних миграција.	900
2.4. Запошљавање странаца у Републици Србији.	908
2.4.1. Развој уређивања запошљавања странаца у домаћем праву	908
2.4.2. Специјални услови и ограничења за запошљавање странаца у домаћем праву	911
3. Ауторизовано заснивање радног односа с наставницима верске наставе.	917
3.1. Сагласност надлежних црквених власти за запошљавање наставника верске наставе.	917
3.2. Правни режим радног ангажовања наставника верске наставе у нашем праву	922
3.2.1. Ауторизација запошљавања.	922
3.2.2. (Не)оправданост ограниченог трајања радног односа наставника верске наставе	924
3.3. Правни режим радног ангажовања наставника верске наставе у страним правима	927
3.4. Дужност лојалности наставника верске наставе.	931
VII ОСНОВНЕ ОБАВЕЗЕ, ОДНОСНО ДУЖНОСТИ ПОСЛОДАВЦА И РАДНИКА У ВЕЗИ СА ЗАСНИВАЊЕМ РАДНОГ ОДНОСА	935
1. Дужност савесног вођења преговора	935
2. Дужност уздржавања од узимања изјаве о престанку радног односа (тзв. бланко раскид уговора о раду)	937
3. Дужност обавештавања о околностима које утичу на радни однос	941
3.1. Послодавчева дужност обавештавања радника о условима рада	941
3.1.1. Значај превидивости услова рада за делотворно остваривање радних права.	941
3.1.2. Европски стандарди о обавештавању радника о условима рада.	943

3.1.2.1. Развој уређивања обавештавања радника о условима рада на комунитарном нивоу.	943
3.1.2.2. Обавеза обавештавања радника о условима рада	948
3.1.2.2.1. Садржина и форма обавештења	948
3.1.2.2.2. Заштита права радника у случају повреде обавезе обавештавања	952
3.1.2.3. Минимални захтеви везани за услове рада.	954
3.2. Дужност, односно обавеза обавештавања радника о правном оквиру њиховог рада	957
3.3. Дужност радника да обавести послодавца о околностима одлучујућим за заснивање радног односа	959
3.3.1. Предуговорна дужност обавештавања послодавца.	959
3.3.2. Последице прећуткивања и давања нетачних података послодавцу	962
4. Дужност уздржавања од прикупљања података о личности који нису нужни за процену професионалних способности радника.	964
4.1. Општа разматрања	964
4.2. Основи и начела прикупљања података о личности учесника огласа/конкурса	966
4.3. (Не)допуштена питања кандидатима за запослење	974
5. Дужност уздржавања од дискриминације и стварање услова за делотворну примену начела једнакости	979
5.1. Садржина и однос начела забране дискриминације и начела једнакости у запошљавању.	979
5.2. Међународни и европски стандарди од значаја за заштиту од дискриминације у запошљавању	989
5.2.1. Разлози међународног уређивања заштите од дискриминације	989
5.2.2. Акти Организације уједињених нација и пракса уговорних надзорних тела	990
5.2.2.1. Општи оквир	990
5.2.2.2. Заштита од дискриминације на основу расе, боје и етничког порекла.	994
5.2.2.3. Родна перспектива у актима ОУН	997
5.2.2.4. Заштита од дискриминације на основу инвалидитета.	1001
5.2.2.5. Заштита миграната од дискриминације	1003

5.2.3. Стандарди Међународне организације рада од значаја за спречавање и заштиту од дискриминације у области запослења и занимања	1008
5.2.4. Место и садржина заштите тражилаца запослења од дискриминације у стандардима Савета Европе .	1016
5.2.5. Значај права ЕУ за спречавање и заштиту тражилаца запослења од дискриминације	1018
5.2.6. Утицај међународних и европских инструмената на заштиту од дискриминације у националним правним системима	1023
5.3. Правни оквир заштите од дискриминације у запошљавању у Републици Србији	1026
5.4. Кључни аспекти ризика дискриминације у запошљавању и одговарајуће обавезе послодавца.	1032
5.4.1. Избор кандидата за заснивање радног односа на основу допуштених критеријума.	1032
5.4.2. Забрана огласа/конкурса дискриминаторске садржине	1039
5.4.3. Могућност анонимног пријављивања на огласе/конкурсе	1041
5.4.4. Промовисање једнакости при запошљавању: (генерички и специјализовани) кодекси, стратегије и акциони планови за постизање равноправности.	1046
6. Дужност постизања равноправности мушкараца и жена у запошљавању.	1052
6.1. Ризик полно засноване дискриминације у запошљавању – чиниоци и облици испољавања у историјској перспективи.	1052
6.2. Појмовна и концепцијска разјашњења: од једнакости (равноправности) полова до родне равноправности.	1061
6.3. Кључне мере за постизање равноправности мушкараца и жена у запошљавању.	1066
7. Дужност уздржавања од виктимизације узбуњивача.	1079
8. Обавеза подношења пријаве на обавезно социјално осигурање	1084
9. Дужност обавештавања и консултовања представника запослених о запошљавању у предузећу	1089
9.1. Општи поглед на учешће представника запослених у доношењу персоналних одлука.	1089

9.2. Обавештавање и консултовање представника запослених о запошљавању у домаћем систему колективних радних односа	1094
9.3. Европски стандарди од значаја за учешће представника запослених у одлучивању о запошљавању	1098
VIII ЗАШТИТА ПРАВА РАДНИКА ПОВОДОМ ЗАСНИВАЊА РАДНОГ ОДНОСА	1111
1. Заштита права учесника огласа/конкурса и право на делотворно правно средство	1111
1.1. Право на правно средство против одлуке о избору кандидата за заснивање радног односа	1111
1.2. Заштита права учесника огласа/конкурса у општем режиму радних односа у Републици Србији	1116
1.2.1. Изостанак права на приговор (жалбу) и непрецизан правни оквир судске заштите	1116
1.2.2. Заштита учесника огласа/конкурса од дискриминације	1121
1.2.3. Заштита права учесника огласа/конкурса којима је код послодавца претходно престао радни однос као вишку запослених	1125
2. Заштита права учесника огласа/конкурса у посебним режимима радних односа	1126
3. Судска заштита права запослених поводом заснивања радног односа	1129
ЗАКЉУЧАК	1131
СПИСАК КОРИШЋЕНЕ ЛИТЕРАТУРЕ	1149
СПИСАК КОРИШЋЕНИХ ИЗВОРА ПРАВА И ДОКУМЕНАТА	1215